

Οδηγός Βιβλιοθήκης

Υπηρεσίες Βιβλιοθήκης Σερρών - ΔΙ.ΠΑ.Ε.

Επιμέλεια:

Μάρθα Χριστοφορίδου

Αγνή Σιούλα

Περιεχόμενα

Κατάλογος βιβλιοθήκης	3
Πηγές Πληροφοριών	4
Τεχνικές αναζήτησης σε ηλεκτρονικές πηγές	4
Πρόσβαση στις ηλεκτρονικές πηγές της βιβλιοθήκης.....	5
Τρόποι σύνδεσης.....	5
Συνδρομή σε Ηλεκτρονικά περιοδικά, βιβλία και βάσεις δεδομένων (HEAL-Link).....	6
Συνδρομητικές βάσεις δεδομένων του Διεθνούς Πανεπιστημίου	6
E books (ηλεκτρονικά βιβλία) του Διεθνούς Πανεπιστημίου.....	7
Αποθετήρια ανοιχτής πρόσβασης.....	7
Ιδρυματικό Αποθετήριο του Διεθνούς Πανεπιστημίου	7
Ηλεκτρονικά ακαδημαϊκά συγγράμματα «Κάλλιπος»	8
Εθνικό αρχείο Διδακτορικών διατριβών	8
OpenArchives.gr.....	8
Ηλεκτρονικό Αναγνωστήριο Εθνικής Βιβλιοθήκης	8
Δημοσιεύσεις σε ηλεκτρονικά επιστημονικά περιοδικά Ανοικτής Πρόσβασης	8
Ποια είναι η διαφορά μεταξύ της λίστας βιβλιογραφικών αναφορών (References) και της βιβλιογραφίας (Bibliography);	9
Γιατί χρειαζόμαστε τις αναφορές και τις βιβλιογραφικές πηγές για μια εργασία;	9
Διαδεδομένα Συστήματα παραπομπών και βιβλιογραφικών αναφορών	9
Γεννήτριες σύνταξης βιβλιογραφικών πηγών.....	10
Πνευματικά Δικαιώματα δημιουργού και λογοκλοπή	10
Creative Commons	12
Παραγωγική Τεχνητή Νοημοσύνη	16

Κατάλογος βιβλιοθήκης

Μπορείτε να κάνετε [αναζήτηση](#) υλικού (απλή ή σύνθετη) με: λέξη κλειδί, με τίτλο, με συγγραφέα, με θέμα, με εκδότη κ.λπ. Επιπλέον, μπορείτε να συνδεθείτε στο [Είσοδος στο Λογαριασμό μου](#) εισάγοντας τον αριθμό του ραβδοκώδικα (Barcode) που υπάρχει στην πίσω πλευρά της κάρτας σας (ως μέλους της δανειστικής Βιβλιοθήκης μας) και στα δυο στα πεδία (Barcode και PIN) ώστε να:

- **ανανεώσετε** (μέχρι 2 φορές) τον δανεισμό των βιβλίων σας,
- δείτε το **ιστορικό** δανεισμών σας,
- δημιουργήσετε **λίστες** βιβλίων για ανάγνωση

Δανεισμός έντυπων βιβλίων

Παρέχει το δικαίωμα του δανεισμού σε όλα τα μέλη της. Καλύπτει τις θεματικές ενότητες των Σχολών που λειτουργούν στην πανεπιστημιούπολη. Διαθέτει και έντυπο υλικό γενικότερου ενδιαφέροντος. Η συλλογή αποτελείται από ελληνόγλωσσο και ξενόγλωσσο υλικό. (Προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές ως 5 βιβλία, για 15 ημέρες (κανονική συλλογή) ή 30 ημέρες (ειδική συλλογή) και 2 ανανεώσεις.

Διαδανεισμός βιβλίων και άρθρων επιστημονικών περιοδικών από άλλες Βιβλιοθήκες

Δικαίωμα αιτήματος διαδανεισμού ([Αίτηση διαδανεισμού βιβλίου](#) και [Αίτηση διαδανεισμού επιστημονικού Άρθρου](#)) έχουν όλοι οι χρήστες της Β/θ υποβάλλοντας αυτοπροσώπως τα αιτήματα διαδανεισμού, προσκομίζοντας συμπληρωμένη και υπογεγραμμένη την έντυπη **Αίτηση Διαδανεισμού** την οποία καταθέτουν στην Υπηρεσία Διαδανεισμού της Βιβλιοθήκης.

Οι ενδιαφερόμενοι που υποβάλλουν αίτημα παραγγελίας διαδανεισμού θα πρέπει:

Για το διαδανεισμό Βιβλίων

1. να βεβαιώνονται ότι το βιβλίο που αναζητούν δεν υπάρχει στη [συλλογή της Βιβλιοθήκης](#) μας και 2. να ενημερώνονται για το κόστος του διαδανεισμού που θα επιβαρυνθούν να πληρώνουν κατά την παραλαβή και επιστροφή των βιβλίων.

Για το διαδανεισμό άρθρων

1. να βεβαιώνονται ότι το άρθρο που αναζητούν δεν υπάρχει
 - στη [συλλογή της Βιβλιοθήκης](#) μας (επιλέξτε «Αναζήτηση Περιοδικών») ή
 - στους καταλόγους των [ηλεκτρονικών περιοδικών](#) (e-Journals) των βάσεων δεδομένων και του Heal-link και,
2. να ενημερώνονται για το κόστος διαδανεισμού του άρθρου που θα επιβαρυνθούν και να πληρώνουν κατά την παραλαβή.

Λειτουργία Βιβλιοθήκης

- **Ωράριο λειτουργίας** : Δευτέρα-Πέμπτη: 8:30 – 17:00, Παρασκευή 8:30-15:00

(Δανεισμός, Αναγνωστήρια, Ηλεκτρονικό αναγνωστήριο Η/Υ, Υποστηρικτικός Εξοπλισμός)

Πηγές Πληροφοριών

Αξιολόγηση πηγών

Οι ηλεκτρονικές πηγές πριν χρησιμοποιηθούν, θα πρέπει να αξιολογούνται για: Αξιοπιστία, εγκυρότητα, αντικειμενικότητα, τεκμηρίωση, ακρίβεια (επαληθεύσιμες), κάλυψη, επικαιρότητα, σκοπός.

Είδη των ηλεκτρονικών πηγών

Πρωτογενείς (π.χ. ημερολόγια, πληροφορίες από πρώτο χέρι)

Δευτερογενείς (συγγράμματα, άρθρα, βιογραφίες)

Τριτογενείς (εγκυκλοπαίδειες, λεξικά, κατάλογοι)

Ακαδημαϊκές (επιστημονικά άρθρα, βιβλία, συνέδρια, κ.ά.)

Πηγές διαδικτύου

Τεχνικές αναζήτησης σε ηλεκτρονικές πηγές

Στις ιστοσελίδες των εκδοτών:

- στο πεδίο αναζήτησης μπορείτε να πληκτρολογήσετε με πεζά, κεφαλαία ή μικτά γράμματα τις λέξεις κλειδιά (λέξεις δηλ. που περιγράφουν το θέμα) που αναζητάτε.
- υπάρχει η δυνατότητα απλής και σύνθετης αναζήτησης με λέξεις κλειδιά και χρήση φίλτρων.
- στη σύνθετη αναζήτηση υπάρχει η δυνατότητα προσθήκης ή αφαίρεσης και άλλων διαφορετικών πεδίων, εκτός του προεπιλεγμένου, όπου μπορείτε να εισάγετε όρους αναζήτησης.
- η αναζήτηση γίνεται αυτόματα σε όλη τη χρονική διάρκεια που καλύπτει η κάθε βάση, αλλά υπάρχει ειδική επιλογή φίλτρων ώστε να περιορίσετε το εύρος της χρονικής περιόδου (π.χ. από το 2020 έως το 2024).
- Για καλύτερη προσέγγιση του θέματος, συνδέστε τους όρους αναζήτησης χρησιμοποιώντας τους βασικούς λογικούς τελεστές (Boolean) **AND/ΚΑΙ**, **NOT/ΟΧΙ** (για να περιορίσετε το εύρος της αναζήτησης σας), **OR/Η** (για να διευρύνετε το εύρος της αναζήτησης σας). Με τη χρήση του **AND** θα ανακτήσουμε πηγές όπου *όλοι οι όροι* θα περιλαμβάνονται, με το **NOT** ανακτούμε αποτελέσματα όπου *μόνο ο πρώτος όρος* θα περιλαμβάνεται στα αποτελέσματα, ενώ με το **OR** τουλάχιστον *ένας από τους όρους* πρέπει να περιλαμβάνεται μέσα στα αποτελέσματα
- στη σελίδα αποτελεσμάτων που επιστρέφει η έρευνά σας μπορείτε να επιλέξετε τον τύπο του τεκμηρίου (π.χ. άρθρα περιοδικών, βιβλία, κεφάλαια βιβλίων, πρακτικά συνεδρίων, εγχειρίδια κ.λπ.).

Χρησιμοποιήστε χαρακτήρες μπαλαντέρ π.χ.

- αγγλικό ερωτηματικό «?» στη θέση ενός αμφισβητούμενου χαρακτήρα μέσα σε μία λέξη, εάν δεν είστε σίγουροι για τη σωστή ορθογραφία π.χ. archite?ture = architecture
- αστερίσκο «*» μετά τη ρίζα της λέξης, για να αναζητήσετε όλα τα πιθανά παράγωγα π.χ. touris* = touristic, touristical, tourism, tourist, tourists, touring, touristification κ.λπ.
- βάλτε σε εισαγωγικά (" ") την ακριβή φράση που αναζητάτε π.χ. «εξοικονόμηση ενέργειας»

Ακολουθήστε τις οδηγίες χρήσης και αναζήτησης που παρέχονται στις επίσημες ιστοσελίδες των εκδοτών.

Επιλέξτε "Logout" για να τερματίσετε τη χρήση του προγράμματος.

Για μετάφραση, εκτός από το [Google translate](#) μπορείτε να χρησιμοποιείτε και το [Deepl](#) ή να ζητήσετε μετάφραση από τον browser που χρησιμοποιείτε.

Πρόσβαση στις ηλεκτρονικές πηγές της βιβλιοθήκης

Τρόποι σύνδεσης

Η πρόσβαση στις συνδρομητικές πηγές επιτρέπεται σε όλα τα μέλη του Πανεπιστημίου και παρέχεται ελεύθερα **εντός των εγκαταστάσεων της πανεπιστημιούπολης Σερρών**

- από σταθερό υπολογιστή (π.χ. της βιβλιοθήκης) συνδεδεμένο στο πανεπιστημιακό δίκτυο ή
- από φορητό υπολογιστή ή κινητό τηλέφωνο συνδεδεμένο απαραίτητα στο [ασύρματο δίκτυο](#) του Πανεπιστημίου.

Για **απομακρυσμένη πρόσβαση** (εκτός Πανεπιστημίου) μπορείτε να συνδεθείτε:

- είτε μέσω της [Υπηρεσίας σύνδεσης VPN \(OpenVPN Connect\)](#), για τη λήψη του απαιτούμενου λογισμικού υπάρχουν σχετικές [οδηγίες](#)
- είτε με τους κωδικούς του Ιδρυματικού σας λογαριασμού [URegister](#) (πρόσβαση μέσω [shibboleth](#) του ΣΕΑΒ) για ταυτοποίηση και εξουσιοδότηση.

Συνδρομή σε Ηλεκτρονικά περιοδικά, βιβλία και βάσεις δεδομένων (HEAL-Link)

Ως μέλη του Συνδέσμου Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών ([HEAL-Link](#)) έχουμε πρόσβαση στο πλήρες κείμενο [ηλεκτρονικών περιοδικών](#), [βιβλίων](#) και [βιβλιογραφικών βάσεων](#)

δεδομένων (π.χ. [Grove Art Online](#), [Scopus](#) κ.ά.). Ευρετηριάζονται θεματικά μόνο τα ηλεκτρονικά περιοδικά που περιλαμβάνονται στις συμφωνίες που έχει συνάψει ο HEAL-Link και όχι τα περιοδικά Ανοικτής Πρόσβασης. Ο έλεγχος πρόσβασης εντός των εγκαταστάσεων της πανεπιστημιούπολης Σερρών γίνεται με αναγνώριση IP διευθύνσεων απευθείας από τους εκδότες, ενώ για απομακρυσμένη πρόσβαση δείτε παραπάνω στο «**Τρόποι σύνδεσης**».

Συνδρομητικές βάσεις δεδομένων του Διεθνούς Πανεπιστημίου

Η πρόσβαση στις βάσεις πλήρους κειμένου επιτρέπεται σε όλα τα μέλη του Πανεπιστημίου και παρέχεται είτε απομακρυσμένα μέσω [uVPN](#) ή [URegister](#), είτε ελεύθερα εντός των εγκαταστάσεων της πανεπιστημιούπολης Σερρών.

Επιλέξτε από τον αλφαβητικό κατάλογο [A-Z](#) τη βάση που σας ενδιαφέρει. Ενδεικτικά:

- [JSTOR \(ARTS & SCIENCES I,II,III,IV,VII\)](#) Η βάση παρέχει πρόσβαση στο περιεχόμενο της ψηφιακής βιβλιοθήκης ακαδημαϊκών περιοδικών, βιβλίων και πρωτογενών πηγών.
- [DETAIL Inspiration](#) είναι μια online βάση δεδομένων πλήρους κειμένου εικόνων και αναφοράς για Αρχιτέκτονες και Πολιτικούς Μηχανικούς Η αναζήτηση γίνεται με λέξεις κλειδιά αλλά και με τη χρήση φίλτρων όπως τύπος κτιρίου, υλικού, έτους κατασκευής, θέματος κ.ά.
- [Web of Science \(WoS\)](#)
Η πλατφόρμα Web of Science δίνει τη δυνατότητα βιβλιογραφικής αναζήτησης στα παρακάτω ευρετήρια αναφορών που καλύπτουν όλα τα επιστημονικά πεδία.
 - Science Citation Index Expanded (SCI-EXPANDED) --1970- present (φυσικών και εφαρμοσμένων επιστημών και επιστημών υγείας).
 - Social Sciences Citation Index (SSCI) --1970- present (κοινωνικών επιστημών)
 - Arts & Humanities Citation Index (A&HCI) --1975-present, (τεχνών και ανθρωπιστικών επιστημών).
 - Emerging Sources Citation Index (ESCI) --2015-present (με στοιχεία όλων των επιστημονικών κλάδων).

Παρέχει πρόσβαση στην υπηρεσία ευρετηρίασης βιβλιογραφικών αναφορών και παραπομπών σε: βιβλία, πρακτικά συνεδρίων, άρθρα επιστημονικών περιοδικών (και περιοδικά ανοικτής πρόσβασης) από τα υψηλότερα

παγκοσμίως σε αντίκτυπο (impact factor), με περισσότερες από 36.000.000 βιβλιογραφικές αναφορές (citations) και 1.000.000 νέες εγγραφές/έτος. Συνδέει δημοσιεύσεις και ερευνητές με εργασίες άλλων συγγραφέων μέσω αναφορών.

Επιπλέον, ως μέλος του [HealLink](#), η βιβλιοθήκη έχει πρόσβαση σε [βιβλιογραφικές βάσεις και βάσεις πλήρους κειμένου](#), από όπου οι χρήστες μπορούν να ανακτήσουν αρχεία σε θεματικές κατηγορίες σχετικές με τις ερευνητικές και εκπαιδευτικές τους ανάγκες.

E books (ηλεκτρονικά βιβλία) του Διεθνούς Πανεπιστημίου

Η πρόσβαση στη συλλογή των πάνω από 15.000 τόμων ηλεκτρονικών βιβλίων γίνεται μέσω της πλατφόρμας [ProQuest Ebook Central](#) είτε απομακρυσμένα μέσω [uVPN](#), είτε εντός των εγκαταστάσεων των πανεπιστημιούπολεων του ΔΙΠΑΕ.

Απαιτείται [δημιουργία τοπικού λογαριασμού](#) (registration) **αποκλειστικά** με το **πανεπιστημιακό email** (όνομα χρήστη) και **κωδικό της επιλογής σας**. Ο λογαριασμός αυτός ενεργοποιείται αφού εγκριθεί από τον διαχειριστή του συστήματος.

Αποθετήρια ανοιχτής πρόσβασης

Ιδρυματικό Αποθετήριο του Διεθνούς Πανεπιστημίου

Το [Ιδρυματικό Αποθετήριο](#) του [Διεθνούς Πανεπιστημίου](#) συλλέγει και προβάλλει σε ψηφιακή μορφή την πνευματική παραγωγή της ακαδημαϊκής κοινότητας, όπως αυτή αποτυπώνεται σε πτυχιακές, διπλωματικές εργασίες, διδακτορικές διατριβές, ακαδημαϊκές δημοσιεύσεις, περιοδικές και άλλες εκδόσεις. Επιπλέον, συλλέγει σημαντικές περιοδικές εκδόσεις του νομού Σερρών με υψηλή πολιτιστική αξία. Διευκολύνει την ψηφιακή διατήρηση του υλικού και την ακαδημαϊκή επικοινωνία. Η πρόσβαση επιτρέπεται σε όλα τα μέλη του Πανεπιστημίου και παρέχεται με τους κωδικούς του Ιδρυματικού σας λογαριασμού [URegister](#).

Ηλεκτρονικά ακαδημαϊκά συγγράμματα «Κάλλιπος»

Το Αποθετήριο [Κάλλιπος](#) σκοπό έχει την οργάνωση, καταγραφή και δημιουργία ακαδημαϊκών ψηφιακών συγγραμμάτων (προπτυχιακών και μεταπτυχιακών εγχειριδίων, μονογραφιών, βιβλιογραφικών οδηγιών) και την ελεύθερη και δωρεάν διάθεσή τους με ανοικτές άδειες creative commons (CC).

Εθνικό αρχείο Διδακτορικών διατριβών

Το [Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών](#) διατίθεται από το [Εθνικό κέντρο Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου](#) και συγκεντρώνει σε ψηφιακή μορφή τις διδακτορικές διατριβές που εκπονήθηκαν στα ελληνικά πανεπιστήμια, καθώς και αυτές που εκπονήθηκαν από έλληνες σε πανεπιστήμια του εξωτερικού. Μπορείτε να πλοηγηθείτε είτε με βάση τα καθορισμένα πεδία εγγραφών (*επιστημονικό πεδίο, ημερομηνία, συγγραφέα, χώρα, γλώσσα, ίδρυμα*), είτε με απλή ή σύνθεση αναζήτηση για την προβολή και ανάγνωση του ψηφιακού κειμένου μίας διατριβής. **Εγγραφή (registration) και σύνδεση με κωδικό απαιτείται μόνο** για τη μεταφόρτωση (download) του πλήρους ψηφιακού αρχείου μίας διδακτορικής διατριβής σε μορφή pdf. Οι πρόσφατες διατριβές, συνήθως, υπόκεινται σε χρονικούς περιορισμούς δημοσίευσης του πλήρους κειμένου από τον συγγραφέα τους, σύμφωνα με την τυποποιημένη άδεια χρήσης *Creative Commons* που έχει ορίσει.

OpenArchives.gr

Διαδικτυακή πύλη αναζήτησης με [Ελληνικό Ψηφιακό Περιεχόμενο Επιστήμης & Πολιτισμού](#), που έχει αναπτυχθεί από το [Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου](#) (ΕΚΤ) και προσφέρει πρόσβαση σε 932.077 τεκμήρια **ελληνικού** επιστημονικού περιεχομένου που έχει παραχθεί από 76 ερευνητικούς, εκπαιδευτικούς και επιστημονικούς φορείς.

Ηλεκτρονικό Αναγνωστήριο Εθνικής Βιβλιοθήκης

Η εξ αποστάσεως υπηρεσία του [Ηλεκτρονικού Αναγνωστηρίου](#) διατίθεται δωρεάν ([κατόπιν εγγραφής](#)) από την [Εθνική Βιβλιοθήκη](#), δίνοντας τη δυνατότητα περιήγησης και ηλεκτρονικού δανεισμού (3 βιβλία έως 15 ημέρες και 1 ανανέωση) στη συλλογή ελληνόγλωσσων ηλεκτρονικών βιβλίων.

Δημοσιεύσεις σε ηλεκτρονικά επιστημονικά περιοδικά Ανοικτής Πρόσβασης

Μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας του ΔΙ.ΠΑ.Ε. που επιθυμούν να δημοσιεύσουν τις εργασίες τους σε ηλεκτρονικά επιστημονικά περιοδικά εκδοτών, συνεργαζόμενων με τον ΣΕΑΒ, μπορούν να επισκεφτούν το [ευρετήριο επιλέξιμων περιοδικών Ανοικτής Πρόσβασης](#). Η [Μονάδα Επιστημονικής Επικοινωνίας](#) του ΣΕΑΒ ανέπτυξε το ευρετήριο το οποίο επιτρέπει στους ερευνητές να εξετάσουν εάν για το περιοδικό που τους ενδιαφέρει να δημοσιεύσουν σε καθεστώς Ανοικτής Πρόσβασης, έχει εξασφαλίσει ο ΣΕΑΒ κάποια έκπτωση (π.χ. 10%) ή απαλλαγή (δωρεάν) στο κόστος δημοσίευσης. Επιπλέον, στον [Οδηγό διαθέσιμων επιλογών Ανοικτής Πρόσβασης](#) θα

βρείτε περιληπτικά τους όρους Ανοικτής Πρόσβασης των συνεργαζόμενων με τον ΣΕΑΒ εκδοτών.

Ποια είναι η διαφορά μεταξύ της λίστας βιβλιογραφικών αναφορών (References) και της βιβλιογραφίας (Bibliography);

Η λίστα βιβλιογραφικών αναφορών περιέχει όλες εκείνες τις πηγές που χρησιμοποιήθηκαν και εμπεριέχονται στην εργασία. Σε αντίθεση, η βιβλιογραφία είναι μια προαιρετική λίστα από πηγές, οι οποίες αν και μελετήθηκαν, τελικά δε χρησιμοποιήθηκαν στην εργασία.

Γιατί χρειαζόμαστε τις αναφορές και τις βιβλιογραφικές πηγές για μια εργασία;

Τα κείμενα ακαδημαϊκού σκοπού είναι:

(πτυχιακές, διπλωματικές, διδακτορικές διατριβές, άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά, εισηγήσεις σε συνέδρια, εκπαιδευτικό υλικό πάσης φύσης)

και πρέπει να περιέχουν παραπομπές εντός του κειμένου και μια λίστα με βιβλιογραφικές αναφορές στο τέλος στις οποίες αναφέρονται οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν για τη συγγραφή του κειμένου. Έτσι,

- αποφεύγεται η λογοκλοπή,
- ο αναγνώστης μπορεί να ελέγξει τις παραπομπές και τις πληροφορίες που εμπεριέχονται στο κείμενο
- και μ' αυτόν τον τρόπο, επειδή μπορεί να εντοπίσει τις πηγές, έχει τη δυνατότητα να μελετήσει διεξοδικότερα ένα θέμα.

Διαδεδομένα Συστήματα παραπομπών και βιβλιογραφικών αναφορών

- Το σύστημα **APA** είναι ένα από τα πιο διαδεδομένα συστήματα παραπομπών και παράθεσης βιβλιογραφικών αναφορών, κυρίως στις κοινωνικές επιστήμες.
- Το σύστημα **Harvard**
- Το **Numeric Style** είναι ένα αριθμητικό βιβλιογραφικό σύστημα αναφορών που προτιμάτε στους κλάδους της Φυσικής, της Χημείας, της Αεροδιαστημικής μηχανικής και τεχνολογίας κ.α. Χαρακτηρίζεται από τη χρήση αριθμών, μέσα στο κείμενο και μετά από κάθε αναφορά, σε εκθετική μορφή ή μέσα σε παρενθέσεις και αγκύλες.
- Το σύστημα **MLA** που απευθύνεται σε φοιτητές των ανθρωπιστικών επιστημών, σε μελετητές και επαγγελματίες συγγραφείς.

Γεννήτριες σύνταξης βιβλιογραφικών πηγών

Μερικά παραδείγματα:

[MYbib](#)

[Free Harvard Citation Generator](#)

[Grammarly com σύνταξη βιβλιογραφικών πηγών](#)

Το zotero σαν γεννήτρια βιβλιογραφίας

<https://zib.org/>

Πνευματικά Δικαιώματα δημιουργού και λογοκλοπή

Πλαγιαρισμός (λογοκλοπή)

Είναι η χρήση λέξεων και φράσεων που έχει συντάξει ένα άλλο άτομο και κάποιος το παρουσιάζει για δικό του, χωρίς να κάνει αναφορά στις πηγές. Η κοινότητα του Διεθνούς Πανεπιστημίου χρησιμοποιεί το λογισμικό ανίχνευσης λογοκλοπής (**Turnitin**) για τον έλεγχο του πλαγιαρισμού.

Copyright και άδειες Creative Commons

Copyright

Copyright's ή πνευματικά δικαιώματα είναι τα αποκλειστικά δικαιώματα των δημιουργών πάνω στο έργο τους. Παραχωρούνται από το νόμο για ορισμένο χρόνο ώστε να απαγορευτεί η χρήση και η εκμετάλλευση του έργου από τρίτους.

Τα πνευματικά δικαιώματα είναι η νομική προστασία που επεκτείνεται στον/στην/στο ιδιοκτήτη/τρια των δικαιωμάτων σε ένα αρχικό έργο που έχει δημιουργήσει.

Τα πνευματικά δικαιώματα αναλύονται σε:

- **Ηθικά δικαιώματα** είναι τα δικαιώματα του/της συντάκτη/κτριας να αντιτεθεί σε οποιαδήποτε διαστρέβλωση, ακρωτηριασμό ή άλλη τροποποίηση της εργασίας που να είναι επιβλαβής για την τιμή ή τη φήμη του/της. Αναφέρεται στο γεγονός ότι έργο είναι εξωτερικευση της προσωπικότητας του/της δημιουργού και μόνο αυτός/τή/τό αποφασίζει πότε και πώς θα δημοσιευτεί.
- **Περιουσιακά δικαιώματα** είναι τα δικαιώματα της αναπαραγωγής, όπως η ραδιοφωνική αναμετάδοση, η δημόσια απόδοση, προσαρμογή, μετάφραση, δημόσια απαγγελία, δημόσια επίδειξη, διανομή, και τα λοιπά. Αφορά το δικαίωμα του/της δημιουργού να αξιώνει αμοιβή για το έργο του/της.
- **Δικαίωμα παρακολούθησης** είναι το δικαίωμα του/της δημιουργού και των κληρονόμων που θεσπίστηκε διεθνώς για να εξομαλύνει τις αδικίες της αγοράς και με τη ρύθμιση ο/η/το δημιουργός λαμβάνει ένα μερίδιο σε κάθε αύξηση της αξίας του έργου.

Νομοθεσία για τα Πνευματικά Δικαιώματα

Υ.Α. 8300/2003, Κανονισμός Λειτουργίας Δημοσίων Βιβλιοθηκών

Ν. 3184/2003, Κύρωση της Συνθήκης του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας για την Πνευματική Ιδιοκτησία

Ν.3183/2003- Κύρωση της Συνθήκης του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας για τις εκτελέσεις και τα φωνογραφήματα

Ν. 3057/2002, Εναρμόνιση Ορισμένων Πτυχών του Δικαιώματος του Δημιουργού και των Συγγενικών Δικαιωμάτων στην Κοινωνία της Πληροφορίας και Άλλες Διατάξεις, Άρθρο 81 (Εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την Οδηγία 2001/29)

Ν. 2819/2000, Νομική Προστασία των Βάσεων Δεδομένων και Άλλες Διατάξεις, Άρθρο 7 (Εναρμόνιση με την Οδηγία 96/9/ΕΟΚ)

Ν. 2557/1997, Θεσμοί Μέτρα και Δράσεις Πολιτιστικής Ανάπτυξης, Άρθρο 8 (Τροποποίηση του Ν. 2121/1993)

Ν. 2435/1996 Άρθρο 3, (Τροποποίηση του Ν. 2121/1993)

Ν.2121/1993, Η Πνευματική Ιδιοκτησία, τα Συγγενικά Δικαιώματα και Πολιτιστικά Θέματα)

Ν.4481/2017, Συλλογική διαχείριση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων, χορήγηση πολυεδαφικών αδειών για επιγραμμικές χρήσεις μουσικών έργων και άλλα θέματα αρμοδιότητας Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού.

Ν.4996/2022, Καθορισμός κανόνων σχετικά με την άσκηση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων που ισχύουν για ορισμένες επιγραμμικές μεταδόσεις ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών και αναμεταδόσεις τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών προγραμμάτων, με τη διατήρηση υψηλού επιπέδου προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων στην ψηφιακή ενιαία αγορά και με το δικαίωμα του δημόσιου δανεισμού και την αναπαραγωγή πρόσθετου αντιτύπου από μη κερδοσκοπικές βιβλιοθήκες ή αρχεία Τροποποίηση ν. 2121/1993 και ν. 4481/2017 Ενσωμάτωση των Οδηγιών (ΕΕ) 2019/789, (ΕΕ) 2019/790 και 2006/115/ΕΚ.

Copyright και fair use

Πότε μπορώ να χρησιμοποιήσω αποσπάσματα από προστατευμένα έργα (έργα με copyright) χωρίς να πάρω άδεια ή να πληρώσω αμοιβή;

Πρόκειται για το λεγόμενο "fair use". Σημαίνει το δικαίωμα χρήσης μέρους του έργου αποκλειστικά για εκπαιδευτικούς λόγους ή για την ενημέρωση μια ομάδας ανθρώπων. Το κομμάτι του έργου μπορεί να είναι μια μέσου μεγέθους παράγραφος ή ένα σημαντικό κομμάτι από μια φωτογραφία ή ζωγραφιά

Πρέπει όμως να ζητήσετε άδεια για τη χρήση και να αναφέρετε την πηγή σε παραπομπές και βιβλιογραφία.

Copyright στο Internet

Πώς μπορώ να προστατεύσω με copyright το έργο μου;

Σύμφωνα με την σύμβαση της Βέρνης (Berne Convention), που έχει υπογράψει και η Ελλάδα, τα δικαιώματα του παραγωγού από κάθε έργο του (copyright) προστατεύονται αυτόματα ανεξάρτητα του αν ο ίδιος αναφέρει κάτι τέτοιο πάνω στο έργο του ή οπουδήποτε αλλού.

Με άλλα λόγια η λεγόμενη δήλωση copyright δεν είναι απαραίτητη για να προστατευθεί ένα έργο. Παρόλα αυτά συνιστάται να χρησιμοποιείται μια και πολλοί δεν γνωρίζουν για τα δικαιώματα του δημιουργού που απορρέουν από τη σύμβαση της Βέρνης.

Τρόποι προστασίας ενός έργου

-Κατοχύρωση πνευματικών δικαιωμάτων σε συμβολαιογράφο

-Αποστολή συστημένου φακέλου με το έργο στον εαυτό σου

-Χρονοσήμανση ενός έργου

Ο Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ΟΠΙ) δημιούργησε την υπηρεσία της ηλεκτρονικής χρονοσήμανσης προκειμένου να διευκολύνει όλους τους δημιουργούς (ανεξαρτήτως είδους έργων και ανεξαρτήτως εάν πρόκειται για επαγγελματίες ή ερασιτέχνες) να αποκτούν βεβαία χρονολογία για την ύπαρξη ενός έργου τους. Η υπηρεσία ηλεκτρονικής χρονοσήμανσης είναι διαθέσιμη μέσω του ιστοτόπου timestamp.gr.

Copyleft

Άδεια που επιχειρεί να δώσει επιπλέον δικαιώματα στον χρήστη ενός έργου, σε αντίθεση με τους περιορισμούς που δίνει ο νόμος για τα πνευματικά δικαιώματα (copyright). Ουσιαστικά μια άδεια copyleft παραχωρεί ελευθερίες στην χρήση, τροποποίηση, και διανομή ενός πνευματικού έργου, με τον περιορισμό ότι κάθε αντίγραφο ή παράγωγο έργο θα διανέμεται με την ίδια άδεια χρήσης παραχωρώντας τις ίδιες ελευθερίες. Ο περιορισμός αυτός δεν έρχεται σε αντίθεση με τις ελευθερίες που παρέχονται και που καθιστούν το έργο ελεύθερο περιεχόμενο.

Creative Commons

Οι άδειες Creative Commons αφορούν τη διαχείριση των πνευματικών δικαιωμάτων του δημιουργού σε σχέση με τη διανομή των ψηφιακών έργων μέσω του διαδικτύου, όταν ο δημιουργός δεν επιθυμεί να διατηρήσει ακέραιο το αποκλειστικό δικαίωμα εμπορικής χρήσης που έχει πάνω στο έργο. Οι πτυχιακές και οι διπλωματικές εργασίες, καθώς και οι διδακτορικές διατριβές υποβάλλονται, στο Ιδρυματικό Αποθετήριο του Διεθνούς Πανεπιστημίου της Ελλάδος, με άδεια Creative Commons.

Προτού εφαρμόσετε μια άδεια CC ή CC0 στην εργασία σας, υπάρχουν ορισμένα σημαντικά πράγματα που πρέπει να λάβετε υπόψη:

Οι άδειες και το CC0 δεν μπορούν να ανακληθούν. Αυτό σημαίνει ότι μόλις εφαρμόσετε μια άδεια CC στην εργασία σας, οποιοσδήποτε τη βλέπει ακολουθεί τους

κανόνες της για όσο διάστημα το υλικό προστατεύεται από πνευματικά δικαιώματα, ακόμα κι αν αργότερα σταματήσετε να το διανέμετε.

Πρέπει να κατέχετε ή να ελέγχετε τα πνευματικά δικαιώματα στο έργο σας. Μόνο ο κάτοχος πνευματικών δικαιωμάτων ή κάποιος με ρητή άδεια από τον κάτοχο των πνευματικών δικαιωμάτων μπορεί να εφαρμόσει άδεια CC ή CC0 σε έργο που προστατεύεται από πνευματικά δικαιώματα. Εάν δημιουργήσατε ένα έργο στο πλαίσιο της εργασίας σας, ενδέχεται να μην είστε ο κάτοχος των πνευματικών δικαιωμάτων.

Αναφορά Δημιουργού – Μη Εμπορική Χρήση – Παρόμοια Διανομή 4.0 (CC-BY-NC-SA)

Αυτή η άδεια επιτρέπει στους άλλους να κάνουν διασκευές, να τροποποιούν και να δημιουργούν παράγωγα του δικού σας έργα χωρίς εμπορική χρήση, με την προϋπόθεση να κάνουν αναφορά σε εσάς και να διαθέτουν τα νέα τους δημιουργήματα με τους ίδιους ακριβώς όρους.

This license enables reusers to distribute, remix, adapt, and build upon the material in any medium or format for noncommercial purposes only, and only so long as attribution is given to the creator. If you remix, adapt, or build upon the material, you must license the modified material under identical terms. CC BY-NC-SA includes the following elements:

BY: credit must be given to the creator.

NC: Only noncommercial uses of the work are permitted.

SA: Adaptations must be shared under the same terms.

Αναφορά Δημιουργού – Μη Εμπορική Χρήση – Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 (CC BY-NC-ND)

Αυτή η άδεια είναι η πιο περιοριστική από τις 6 κύριες άδειες, επιτρέποντας στους άλλους να έχουν πρόσβαση στο έργο σας και να το μοιράζονται με άλλους εφόσον κάνουν αναφορά σε εσάς, ωστόσο δεν μπορούν να το αλλάξουν με κανένα τρόπο ούτε να το χρησιμοποιούν για εμπορική χρήση.

This license enables reusers to copy and distribute the material in any medium or format in unadapted form only, for noncommercial purposes only, and only so long as attribution is given to the creator. CC BY-NC-ND includes the following elements:

BY: credit must be given to the creator.

NC: Only noncommercial uses of the work are permitted.

ND: No derivatives or adaptations of the work are permitted.

The CC0 Public Domain Dedication

Το CC0 είναι γνωστό και ως CC Zero. Ο δημιουργός που συσχέτισε ένα έργο με αυτό το περιληπτικό σημείωμα άδειας διαθέτει το έργο ως κοινό κτήμα αποποιούμενος/η όλα τα δικαιώματά του/της επί του έργου για όλο τον κόσμο σύμφωνα με το νόμο για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας, συμπεριλαμβανομένων και όλων των σχετικών ή συγγενικών δικαιωμάτων του/της επί του έργου στο βαθμό που αυτό επιτρέπεται από το νόμο.

Μπορείς να αντιγράψεις, διανέμεις, και παρουσιάζεις το έργο ακόμη και αν πρόκειται για εμπορικές χρήσεις, χωρίς να λαμβάνεις άδεια.

CC0 (aka CC Zero) is a public dedication tool, which enables creators to give up their copyright and put their works into the worldwide public domain. CC0 enables reusers to distribute, remix, adapt, and build upon the material in any medium or format, with no conditions.

Αναφορά Δημιουργού 4.0 (CC-BY)

Αυτή η άδεια επιτρέπει στους άλλους να αναδιανέμουν, να κάνουν διασκευές, να τροποποιούν και να δημιουργούν παράγωγα του δικού σας έργου, ακόμη και με εμπορική χρήση, με την προϋπόθεση να κάνουν αναφορά σε εσάς ως τον δημιουργό του πρωτοτύπου. Είναι μια από τις πιο εξυπηρετικές άδειες που προσφέρονται. Συνιστάται για τη μεγιστοποίηση της διάχυσης και της χρήσης του αδειοδοτούμενου υλικού.

This license enables reusers to distribute, remix, adapt, and build upon the material in any medium or format, so long as attribution is given to the creator. The license allows for commercial use. CC BY includes the following elements.

BY: credit must be given to the creator.

Αναφορά Δημιουργού – Παρόμοια Διανομή 4.0 (CC-BY-SA)

Αυτή η άδεια επιτρέπει στους άλλους να κάνουν διασκευές, να τροποποιούν και να δημιουργούν παράγωγα του δικού σας έργα, με την προϋπόθεση να κάνουν αναφορά σε εσάς ως δημιουργό και να διαθέτουν τα νέα τους δημιουργήματα με τους ίδιους ακριβώς όρους. Αυτή η άδεια συχνά παρομοιάζεται με τις ελεύθερες άδειες και τις άδειες λογισμικού ανοιχτού κώδικα «copyleft». Όλα τα νέα έργα που θα βασίζονται στο δικό σας θα έχουν τους όρους της αρχικής άδειας, επομένως στα παράγωγα θα επιτρέπεται η εμπορική χρήση. Αυτή η άδεια χρησιμοποιείται από τη Wikipedia και συνιστάται για τα είδη που επωφελούνται από την ενσωμάτωση περιεχομένου όπως γίνεται στη Wikipedia και σε παρόμοια αδειοδοτημένα έργα.

This license enables reusers to distribute, remix, adapt, and build upon the material in any medium or format, so long as attribution is given to the creator. The license allows for commercial use. If you remix, adapt, or build upon the material, you must license the modified material under identical terms. CC BY-SA includes the following elements:

BY: credit must be given to the creator.

SA: Adaptations must be shared under the same terms.

Αναφορά Δημιουργού – Μη Εμπορική Χρήση 4.0 (CC-BY-NC)

Αυτή η άδεια επιτρέπει στους άλλους να κάνουν διασκευές, να τροποποιούν και να δημιουργούν παράγωγα του δικού σας έργα, αλλά χωρίς εμπορική χρήση. Αν και τα νέα τους έργα πρέπει να σας αναγνωρίζουν και να παραμένουν μη-εμπορικά, δεν οφείλουν να τα αδειοδοτούν με τους ίδιους όρους.

This license enables reusers to distribute, remix, adapt, and build upon the material in any medium or format for noncommercial purposes only, and only so long as attribution is given to the creator. CC BY-NC includes the following elements:

BY: credit must be given to the creator.

NC: Only noncommercial uses of the work are permitted.

Αναφορά Δημιουργού – Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 (CC-BY-ND)

Αυτή η άδεια επιτρέπει την αναδιανομή, με εμπορική και μη εμπορική χρήση, με την προϋπόθεση να γίνεται αναφορά σε εσάς ως δημιουργό και το έργο σας να παραμείνει αμετάβλητο στο σύνολό του.

This license enables reusers to copy and distribute the material in any medium or format in unadapted form only, and only so long as attribution is given to the creator.

The license allows for commercial use. CC BY-ND includes the following elements:

BY: credit must be given to the creator.

ND: No derivatives or adaptations of the work are permitted.

Παραγωγική Τεχνητή Νοημοσύνη

Παραδείγματα: ([ChatGPT](#) , [DALL-E](#) , [DeepAi](#) , [Gencraft](#), [heypi.com](#), [shutterstock](#))

Ο Όρος Παραγωγική ή Δημιουργική Τεχνητή Νοημοσύνη (Generative AI) αναφέρεται σε τεχνικές τεχνητής νοημοσύνης που μαθαίνουν μια αναπαράσταση τεχνουργημάτων από δεδομένα και τα χρησιμοποιούν για να δημιουργήσουν ολοκλήρωμα, μοναδικά

τεχνουργήματα που μοιάζουν αλλά δεν επαναλαμβάνουν τα αρχικά δεδομένα. Αυτά τα τεχνουργήματα (artifacts) μπορεί να εξυπηρετούν καλούς ή κακόβουλους σκοπούς. Η Παραγωγική ή Δημιουργική Τεχνητή Νοημοσύνη μπορεί να παράγει ένα εντελώς νέο περιεχόμενο, όπως είναι το κείμενο, οι εικόνες, τα βίντεο, ο ήχος, οι δομές, ο κώδικας υπολογιστή, τα συνθετικά δεδομένα, οι ροές εργασίας και τα μοντέλα φυσικών αντικειμένων. Το Generative AI μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί στην τέχνη, στην ανακάλυψη νέων φαρμάκων ή στον σχεδιασμό υλικών.

Είναι το GPT Generative AI; Το GPT είναι **μοντέλο γλωσσικής τεχνητής νοημοσύνης** (Generative Pre-trained Transformers). Πιο συγκεκριμένα, τα μοντέλα GPT είναι μοντέλα πρόβλεψης γλώσσας βασισμένα σε νευρωνικά δίκτυα και βασισμένα στην Transformer Architecture.